

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 286 (3418) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Kairóban rövidesen sor kerül a Roosevelt-Churchill-Stalin találkozóra (?)

Megerősítik Papen németországi utazásának hírét. Békekötési lehetőség iránt tapogatózik Románia (?) Általános sztrájk tört ki Libanonban

Berlinből jelentik: (B. T.) A Wilhelmstrasse felhatalmazott körei megerősítették, hogy Papen ankarai német nagykövet Németországba utazott. Ennek okát azokban a legújabb háborús politikai eseményeknek megbeszélésében jelölték meg, amelyeket a kairói brit-török tanácskozásokon megvitatnak. Nem szalasztják el ezt az alkalmat annak kifejezésére sem, hogy Törökországban igen józan politikusok álnak az ország élén.

Stockholmból jelentik: (MTI) Mint a Stockholms Tidningen jelenti Amerikából, azt hiszik, hogy Kairóban hamarosan sor kerül Roosevelt, Churchill és Sztalin találkozására, Kairóban szabadabb tettek egy előkelő szállodát, amelyet most tataroznak. Hír szerint, fontos értekezletre készítik elő. Egyes körökben a szövetséges államférfiak találkozásával hozzák összefüggésbe ezt a körülményt.

A Stockholm Tidningen amerikai jelentése szerint Bibescu Márta román hercegnő nemrégiben Ankarába érkezett a bukaresti spanyol követ kíséretében. Hír szerint Romániának a moszkvai értekezlet utáni helyzete felől érdeklődött. Altitól a brit és amerikai követet is felkereste, hogy tájékozódjanak a békekötés lehetőségeiről.

Jegyzéket intézett a Szentszék a hadviselő hatalmakhoz

Zürich. (MTI): A Svájci Távirati Iroda jelenti Rómából: Vatikáni körökben kijelentik, hogy a Szentszék a november 5-iki bombázások miatt lépéseket tett a hadviselő hatalmaknál. A szokásos heti látogatás alkalmával nyújtották át a diplomatáknak a jegyzéket, amely arra szorítkozik, hogy felhívja a figyelmet a Vatikánváros semlegességére és a semlegességnek atrepléssel való megsértésére. Ismertette egyúttal a Vatikán diplomáciaja az érdekeit országok képviselőivel a ledobott bombák műszaki vizsgálatának eredményét. Megvizsgálják a Szentszék semlegességének kérdését is. Maglione bíboros államtitkár részletesen kifejtette felfogását és kérte, hogy a Vatikán véleményét ismertessék kormányaiikkal.

Stockholm. (MTI): Rooseveltné az amerikai Essexben elhangzott beszédében az amerikai híroroda szerint kijelentette, hogy Sztalin Hull előtt a következő megállapítást tette:

— Az amerikaiak eddigi vesztesége nem több annál, mint amennyit az oroszok naponta reggeli előtt jelentenek.

A kommunista áramlatokkal szembeni védekezésre hívják fel az északolaszországi papságot

Zürich. (MTI): Chiassoból jelentik, hogy Mussolini november 27-re minisztertanácsot hívott össze, amelyen először kerül tanácskozás alá a köztársasági fasiszta állam egész szociálpolitikai és gazdasági tervezete.

Chiasso. (Bud. Tud.): A köztársasági

akik az újjáébredő haza új hadseregének magvát alkotják, hogy habozás nélkül vállalják a küzdelmet a nemzet ügyéért. Beszédét így fejezte be:

— Országunk minden veszedelme, amellyel most szembe kell néznünk, elmaradhatott volna, ha egységesek vagyunk. Ne okozatok nekünk csalódást és gyertek örömmel a zászló alá.

Zürich. (MTI): Chiassoból jelelt a Stefani hírgyűnések, hogy hivatalos közlésben ismertették a fasiszta kormány a katolikus papsággal kapcsolatos álláspontját. E szerint az új olasz állam tiszteletben tartja a katolicizmus alapelveit, viszont a papság tanúsítson kifogástalan magatartást, főként a kommunista áramlatokkal szemben védekezzen.

Nápoly. (Bud. Tud.): Az angol-amerikai megegyező hatóságok közölték, hogy eddig Olaszország megszállott területén 500 fasiszta polgármestert mozdítottak el. A szövetségesek Nápolyban rádióadót helyeztek üzembe.

Zürich. (MTI): Nápolyi jelentés szerint hivatalosan közölték, hogy Campagna olasz tartomány tisztviselőinek körülbelül egyharmadát elhoesátották. 600 olyan emberről van szó, akinek a fasiszmussal szoros kapcsolatai voltak.

Jelentékenyen kiterjesztik a németek a tengeralattjárók hadműveleti területét

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Egy magasrangú német tengerész tiszt a helyzet megbeszélésével kapcsolatban felvilágosítást adott a tengeralattjáró háború állásáról. Kifejtette, hogy a tengeralattjáró háború a közeljövőben nemcsak fokozott erejű lesz, hanem a német tengeralattjárók eddig gyakorlatban csupán az Atlanti tengerre és a szomszédos tengerekre szorított hadműveleti területét is jelentékenyen kiterjesztik, anélkül, hogy ebből az eddigi súlypont felosztása következne. Az ellenséges hajóhadvezetés kénytelen lesz a rendelkezésre álló kísérőhajókat és repülőgépeket ezekre az új területekre szétosztani, úgyhogy az új intézkedések elmaradhatatlan következményeként mindenütt a bajókaraván-biztosítás megfelelő gyengülése lesz érezhető.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Német csapatoknak az Adriai tengeren Fiumétől északnyugatra levő szigeteken történt partraszállása

után néhány órával a csapatok megerősítették az egymásközötti összeköttetést és megszállták a szigetek legfontosabb helységeit. Cherso, Offerl, Luessino, Krk, Barka és Omisalj szigeteket megtisztították a bandák maradványaitól. Fiumétől délnyugatra a partvidéken még folynak a kisebb bandacsoportok ellen a harcok a terület megtisztítására. E közben megszállottuk Cirkenicát, Seltét és Novit. A Fiumétől északkeletre lefolyt tisztogatási akció tervszerűen folyik a Balkán nyugati részében. E harcok során a német csapatok elfoglalták Tuzlát és Kratanát. A hegység északi kijárójánál megtörve az ellenség ellenállását, elfoglalták Celjót.

Madridból jelentik: (B. T.) A keleti harctérről a Kék hadosztály 700 katonája visszatért Spanyolországba. Ez volt az 5-ik csoport, amely hazatért. A hazatértek száma 3377-re rug.

Kairó. (Bud. Tud.) Egész Libanonban kitört az általános sztrájk. A munka teljesen megszűnt. Az ellátás szemmel láthatóan rosszabbodik. Különösen a városokban kevés az élelmiszer.

Lisszabon. (MTI): Kairói jelentés szerint Catroux tábornok vasárnap ide érkezett. Hétfőn reggel találkozott Casey, középkeleti angol államminiszterrel. Beiruti jelentés szerint Libanonban és Szíriában csendesedett a helyzet. Kairói és alexandriai értesülések szerint azonban továbbra is változatlanul súlyos.

Lisszabon. (MTI): Washingtoni jelentés szerint a beiruti zavargásoknak amerikai áldozatai is vannak. Amikor oszlásra szólították fel a tömeget és tüzet nyitottak, a beiruti egyetem hat amerikai hallgatója is megsebesült.

Páris. (MTI) A NTL jelenti: Philippon tábornokot vasárnap Toulouseben két ismeretlen ember meggyilkolta. A tábornok 74 éves volt. Mint ny. tábornok és a francia milícia tagja vasárnap megjelent a milícia gyűlésén is.

Tompa László és Komáromi János családjá kapt a Petőfi Társaság 5000 pengős jutalmát

A MOT jelenti: A Petőfi Társaság ülésén Korniss Gyula elnök közölte, hogy kiváló irodalmi művek jutalmazására ötezer pengőt utalnak ki. Az összeget a kiküldött bizottság megosztotta két magyar író jutalmazására. 2500 pengőt jutalomban részesíti Komáromi János munkásságát, mely összeget az elhunyt író családja kapja. A másik 2500 pengő jutalmat Tompa László kiváló erdélyi költőnek juttatják.

Előázolta egy gépkocsi Magyarország két kiváló úszóját

A Pest írja: Vasárnap este egy csoportban jöttek ki az uszók a margit-szigeti Nemzeti Sportuszodából vízilabdázó mérkőzésről. A hid felé haladtak, amikor éles ívben kanyarodott ki a Margit-szigetről a hidra egy személygépkocsi. Felszaladt a járdaszigetre és egyenesen belerohant az uszók csoportjába. Több tehetséges fiatal vezető megsérült. Szatmárit, az Ujpest fiatal uszóját, az idej 200 méteres bajnokot súlyos agyrázkódással szállították el. Szegedit, a Budapesti Sport Egyesület uszóját a 200 méteres melluszórekordert súlyos bordatöréssel és könnyű agyrázkódással vitték kórházba. Állapotuk ez idő szerint veszélyes. A MAC vízilabdázó csapatának három tagja könnyebben sérült meg.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Szereltem a vérpadig.
BELVÁROSI: Gül Baba.
CASINO: A tükéletes férfi.
KORONA: Féltekenység.

Fehérre festik a forgalmas útvonalak átkelési járda-szelét

Tilos az ácsorgás a Szent László-téren

Nagyvárad, nov. 15. Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy a forgalmas útvonalakon lévő járdák átkelési szakaszain szigorú rendet honosít meg a rendőrség. A rendőrkapitányság vezetője hétfőn utasítást adott arra, hogy a járdák átkelési szakaszait feltűnő módon jelöljék meg. Ezért az említett járdaszélek fehérre festésének munkálatait ma megkezdték.

A rendőrség kéri a közönséget, hogy a legszigoribban alkalmazkodjék a forgalmi rendőrök utasításához és haladjon a járdákon merőleges irányban. Kéri a szülőket arra, hogy gyermekeiket oktassák ki az átkelési szabályokra, továbbá arra, hogy ne szaladjájanak a forgalmas útvonalakon.

Egyébként a Dudek utcában ezután csak egyirányú forgalom marad fenn, még pedig a *Telesi* utcából. Tehát a Csáky utcából kocsival bejárni a Dudek utcába nem lehet.

Intézkedés történt arra nézve is, hogy a Szent László-téren, főként a híd mellett szokásos ácsorgás megszűnjék.

Megkezdték a sikkasztó Csiky Dénes ügyének főtárgyalását

Nagyvárad, nov. 15. A nagyváradi törvényszék hétfőn délután 2 órakor kezdte meg a vármegye számvevőészi hivatalánál történt sikkasztási bűnper főtárgyalását.

Lapunk zártakor a vádlott Csiky Dénes kihallgatása tart.

November 17-én kezdi meg a Közellátási Hivatal a cipő és talpjegyek szétosztását

Értesítem a város közönségét, hogy az 1943. évi október havában beadott kész, mértékutáni és talpigénylést a közellátási bizottság elbírálta és az elbírált igénybejelentőlapok szétosztását a Közellátási Hivatal 9. sz. szobájában folyó hó 17-én, szerdán délelőtt minden hétfőn, kedden és szerdán délelőtt 8 órától 13 óráig a Közellátási Hivatal által kiadott igazoló számok ellenében át lehet venni. Azok, akik saját részükre váltják ki az utalványokat, kötelesek személyazonosságuk igazolására okmányt, (vásárlási könyvet, bejelentőlapot, személylapot stb.) hozni magával, míg azok, akik az utalványt mások részére váltják ki, kötelesek saját személyazonosságuk igazolásán kívül két tanúval aláírni, szabályszerű meghatalmazást felmutatni. A folyó évi október hónap beadott lábbeli igénylapokat legkésőbb folyó évi november hó 29. napjának déli 1 órájáig lehet átvenni, a később jövők irányában kérelmét a Közellátási Hivatal figyelembe már nem veszi.

Nagyvárad, 1943. nov. 15.
Dr. Gyapay s. k. h. polgármester.

Kádas Károly államtitkár az ipar decentralizálásáról beszélt Kassán

Kassa. (MTL) A város iparos és kereskedő társadalmára a felszabadulás ötödik évfordulója alkalmából gyűlést rendezett a kereskedelmi és iparkamara dísztermében. A gyűlésen megjelent Kádas Károly iparügyi államtitkár is.

Beszédében vázolta mit tett a kormány eddig az iparosságért és mit szándékozik tenni a jövőben. Tervezett iparfejlesztésünk rövid idő alatt olyan eredményekre vezetett, ami nemzetközi viszonylatban is számottevő. A háború elhúzódása egyre több kérdést vet fel ipari tekintetben. Mindezen nehézségek mellett kénytelen a kormány felkészülni az ipar felújító és korszerűsítő szükségleteinek kielégítésére is, mert nem akarhatjuk, hogy a háborus termelés

az ipar háború utáni versenyképességét veszélyeztesse. A bajok még fokozottabban fognak jelentkezni, de nekünk még fokozottabb nemzeti öntudattal és fegyelemmel kell viselnünk azokat. Le kell mondani a máról, hogy miénk legyen a holnap. Bebizonyult tény, hogy egyedül az ipari decentralizáció, az egészséges alapokra és lehetőségekre felépített magyar vidéki középipar alapozhatja meg az ország jövőjét. Az iparos nyugdíjra vonatkozó törvénytervezet most készül. Az iparosok szerepét a közszállításokban a fokozódó nehézségek ellenére is igyekeznünk biztosítani.

Az államtitkár után Szabó Gyula képviselő és vitéz Schell Péter főispán szólalt fel.

Az ötvenéves Néppárt

A Magyar Tudósító jelenti: Dr. Ötvös Lajos, a Katolikus Népszövetség vezérigazgatója, v. országgyűlési képviselő, a Szövetség hivatalos hetilapjában, a *Népszerűség*-ben a kereszténypárt átalakulásával kapcsolatban *Az ötven éves néppárt* címen nagyobb cikket közöl. Érdekes és figyelemreméltó cikkének eszmemenete a következő:

A közjogi harc idején a Néppárt új tartalmat és színt hozott a magyar politikába. A szabadságnak és függetlenségnek megalkuvás nélküli képviselője mellett a tradicionális magyar királyság alapján és a Szent Koronának ezeréves útmutatása szerint a jogfolytonosság alapján kereste a kibontakozást.

A liberalizmus és szabadkőművesség által irányított korszakkal szemben a kereszténységnek teljes közéleti érvényesülését követelte. Mialatt a kormánypárt és az ellenzék nyakig merült a közjogi harcokba, azalatt a gazdasági szabadverseny a gazda és az iparosság rovására nemrég bevándorolt idegeneket gazdagítja, az elszegényedett magyarságot vagy a kivándorlás útjára, vagy az osztályharc nemzetbontó útjára

hajtotta. Ezeknek a veszedelmeknek a megelőzésére követelte a magyar nép gazdasági és szociális felemelését. A nemzetiségi kérdésben hűségért, teljes jogot követelt. Ez volt a Néppárt akkori programja. Teljesebb és modernebb programot ma sem lehet adni.

A Néppárt nyomába lépő jogutódja, a Kereszténypárt ugyanezt hirdette. Követelte a kereszténység teljes közéleti érvényesülését és nem hirdetett gyűlöletet. Hirdette a kereszténység és a magyarság teljes egységét a magyar politikába és követelte, hogy a keresztény tömegek legyen a hatalom, ők adják meg a közszellemet. Hirdette a gazdasági szabadverseny kártékonyágát, védelmet követelt a magyar iparos, gazda és munkástömegeknek. A maga programjának szempontjaival átitatta az egykori Néppárt a magyar közvéleményt, úgy hogy 25 éve nincsen politikai megmozdulás, amely ne hangoztatná a néppárti elveket.

Most már — írja cikkének befejezésében — a jövő képei gomolyognak előttünk. A jövőé, amelyekre a múltból merítettünk erőt.

Megalakult a Nemzeti Munkaközpont bihardiószegi szervezete

Vasárnap délután ünnepélyes keretek között és Bihar-diószeg magyarságának nagy érdeklődése mellett alakult meg Bihar-diószegen a Nemzeti Munkaközpont szervezete. Ezalkalommal kapcsolódtak be a bihardiószegi társadalmi egyesületek a Nemzeti Együttműködés szervezetébe.

A bihardiószegi állomáson a Nagyváradról a déli sebesvonattal kikerülő küldöttségeket és műkedvelő csoportot a Tűzharcos Szövetség bihardiószegi csoportjának díszszakaszai fogadták. A nagyváradi főcsoport már előző nap kikerkezett Bodó Albert vezetőtiszti parancsnoksága alatt.

A délutáni ünnepi előadáson a mozgósítási helyisége szűknek bizonyult az érdeklődők befogadására.

A Magyar Hírszekerégy elmondása után Veress Sándor főjegyző üdvözölte a nagyváradi vendégeket. Ezután Soltész Kálmán megyei orvosészi h. elnök, a Nemzetvédelmi Keresztesek bihardiószegi szervezetének elnöke mondotta el megnyitóját, melyet a román megszállás

utolsó időszakára való visszaemlékezésel kezdett el.

A megnyitó beszéd után Kist János tanítóképzőigazgató mondott nagyhatású ünnepi beszédet, majd a műkedvelő csoport magasszínűen álló műeorszámokat adott elő. Pappváry Elemérné Magyar Hírszekerégyet Takács Endre nemzetvédelmi keresztes, MÁV segédtiszti szavalta el. Nagy Lujza, a Sztáray Mihály önképzőkör műkedvelői előadták a *Penészvírág* című hazafias történelmi színjátékot ifj. Nyeste István segédlelkész rendezésében.

A szép ünnepi előadás Nagy Istvánnak a Nemzeti Munkaközpont megyei titkárának emelkedett hangú záróbeszédével ért véget.

Előadás után a község háza tanácstermében a legnagyobb érdeklődés mellett és a többi bihardiószegi társadalmi egyesület vezetőségének részvételével történt meg a Nemzeti Munkaközpont bihardiószegi szervezetének megalakulása. Az alakuló gyűlést Nagy István NMK megyei titkár vezette és hazafias

érzéstől fűtött beszéde rendkívüli hatást gyakorolt az alakuló gyűlés munkaközönségére. Az alakulást egyhanguan kimondó gyűlés nagy lelkesedéssel Balog Béla munkás, malomi gépészt választotta meg a bihardiószegi NMK elnökéül, díszelnökké pedig Veress Sándor főjegyzőt, Fodor László vezető jegyzőt és Nemes István esperesplébánost választották meg.

A NMK megalakulása után az immár kilenc bihardiószegi társadalmi egyesület megalakította Nemzeti Együttműködését is, melynek elnökéül vitéz Gyulafalvy Tihor gyógyszerész, társelnökké, ké Fias Kálmán ref. lelkész és Nemes István esperesplébánost választották meg.

Ifj. Nyeste Istvánt választották meg lelkésziüknek a hegyközsáldobágyiak

Nagyvárad. Pár héttel ezelőtt megírtuk, hogy Hegyközsáldobágy presbitériuma az új református lelkészválasztással kapcsolatban ifj. Nyeste István nagyváradi segédlelkész választotta meg lelkészének. A presbitérium határozatát az egyházi törvények szerint, az egyházi tanács és a választók is meg kellett erősítsék.

A felterjesztett presbitérium határozatát az egyháztanács jóváhagyta és vasárnap ünnepélyes keretek között sor került a hívek által történő választásra is, amely nagy lelkesedéssel zajlott le. Ifj. Nyeste Istvánt egyhangúlag lelkésznek választották.

A beiktatást három hét múlva Vadász Béla esperes és dr. Erdős Károly debreceni egyetemi tanár végzi el ünnepélyes keretek között. A lelkészi teendőket addig, dr. Szabó Lajos nagyváradi lelkész látja el Hegyközsáldobágyon.

Megállapították a hagyma és fokhagyma árát

Nagyvárad thj. város polgármester 6181-1943. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

A m. kir. Közellátásiügyi Miniszter ur 40.000-1943. sz. rendeletének 21. és 22. §-a alapján folyó évi október hó 16. napjától 1944 január 15. napjáig a következő hagymaárakat állapította meg:

„Metesz“ érkezési ár I. rendű 31.80, II. rendű 26.30 pr. q. nagykereskedői ár 36.07, 30.35, kiskereskedői ár 43.—, 37.—

Ugyanekkor a fokhagyma eladási ára a fenti időponttól a következő:

„Metesz“ érkezési állományi ár I. rendű 89.30, középső 78.30, II. rendű 69.30 pr. q., nagykereskedői ár 101.44, 89.56, 79.81, kiskereskedői ár 113.—, 102.—, 92.—

Nagyvárad, 1943 november 12.

Dr. Gyapay s. k. h. polgármester.

Gyermekhullát találtak egy biharpüspöki kertben

(Nagyvárad.) Biharpüspökön az egyik kertben szombaton gyermekhullát találtak. Jelentették a csendőrségnek, az azonnal bevezetett nyomozás hamarosan megállapította, hogy a holttest házasságon kívül született gyermeké. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halál oka fuladás volt. A nyomozás folyik. Pintyán Zsófiát, a gyermek anyját őrizetbe vették.

Egész Libanonban tovább tartanak a zavargások

Egyre növekszik a polgári lakosság halottainak száma. Beirutba francia erősítések érkeztek. Súlyossá vált az angol-francia helyzet

Lisszabonból jelentik: (MTI) A brit hírszolgálat jelentése szerint a feszültség és a zavargás tovább tart egész Libanonban, a városokban és a vidéki kerületekben egyaránt, Francia erősítések érkeztek Beirutba. Azonkívül tengeri úton is szállították a városba tengerészgyalogságot és gyarmati csapatokat.

Marsynából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A libanoni helyzet egyre tűrhetetlenebbé válik, jelenti a bagdadi rádió. Degaulleista csapatok négy különösen népes városnegyedet eddig nem szállottak meg, tartva a lakosság dühétől, hanem tevékenységüket a főutvonalakra és nagy terekre korlátozták. A polgári lakosság halottainak száma egyre növekszik. A tripolii fosztogatások során egyetlen egy olyan házat sem kíméltek meg, amely degaulleista tulajdona. A degaulleista hatóságok székháza is lángokban áll. Mint továbbá jelenti, Emilliette már két napja nem hagyta el lakását, mivel fél, hogy meglincselik. Szombaton délelőtt nagyszámu degaulleista páncélosok vonult fel a város főutcáira.

Lisszabon. (MTI) Az angol hírszolgálat jelenti Algiriből, hogy Catroux tábornok a francia nemzeti felszabadító bizottság meghatalmazottjaként szombaton éjjel elindult Algiriből Beirutba. Algiri francia körök bízhatnak benne, hogy Catroux enyhülést hoz a helyzetben és megvédelmezi

Franciaország jogait Libanonban és Szíriában.

Lisszabon. (MTI) A brit hírszolgálat szerint Jeruzsálembé érkezett hírek arról számolnak be, hogy Libanonban árnyékkormányt alakítottak. Az árnyékkormány székhelye Damaszkuszról 35 mérföldnyire fekvő Baalbek ősi város.

Mi idézte elő a libanoni válságot?

Lisszabon. (MTI) Az angol hírszolgálat jelenti, hogy a libanoni válságot az idézte elő, hogy a franciák némi ellenszenvvel viselkedtek ama politikai irányelvvel szemben, hogy alkalomadtán fokozatosan növeljék Libanon függetlenségét. A helyzet elmérgesedett és amikor a libanoniak követelték a teljes függetlenség azonnali kikiáltását, Helleu főmegbízott gyors intézkedést tett. Az angol-francia helyzet ma tagadhatatlanul súlyos.

Marsyna. (MTI) A Német TI jelenti: A jaffai közeli rádió részletes jelentést közöl a de gaulleista csapatoknak a beiruti egyetem hallgatói ellen intézett támadásairól. Az egyetemi hallgatók az angol követésre készültek, hogy ott tiltakozzanak a libanoni gaulleista intézkedések ellen. Egy gaulleista tengerészeti különítmény nyomon követte őket. A rádióállomás megállapítja, hogy a diákok nyugodtan vonultak végig az utcákon, amelyekben a forgalom amúgy is szünetel. Amikor közeledtek céljukhoz, hazafias dalokra zendítettek rá. A gaulleista matrózok ekkor mintegy öt méternyi távolsá-

ból puska- és géppuska-tűz alá vették a diákokat, akik nagyrészt elmenekültek ugyan, de hét sebesültet

Anglia védelmét kérte a franciákkal szemben Libanon maronita érseke

Lisszabon (MTI) A brit hírszolgálat szerint Libanon maronita érseke szombaton este a következő kijelentést tette:

— *Megszüntnek nyilvánítom a franciák mandátumát és formálisan kérem Nagybritannia védelmét a közepkeleti keresztények számára nem a muzulmánokkal, hanem a franciákkal szemben.*

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat jelenti: Az Egyesült Államok és a szovjet kormányai a libanoni eseményekkel kapcsolatban azonos álláspontot helyezkedtek az angol kormánnyal.

Lisszabon. (MTI) Az angol hírszolgálat kairói jelentése szerint Helleu Szíria és Libanon főmegbízottja a libanoni néphez kiáltványt intézett, amelyben kijelentette, hogy a liba-

nyeltek hátra. Az angol követség közbelépett és tüzet nyitott a gaulleistákra, akik erre visszavonultak. A sebesülteket angol mentőkocsik szállították a katonakórházba. Jelenti továbbá a rádióállomás, hogy a libanoni parlament letartóztatott képviselői titkos ülésre jöttek össze. Az ülésen egyhangú határozatot hoztak amely szerint Rihd R. Sulh kormánya az egyetlen törvényesen elismert kormány Libanonban.

Beirutba érkezett a közepkeleti brit helytartó

Zürich. (MTI) Az Exchange Telegraph jelenti Beirutból: A brit kormány képviselője Libanonban érélyes figyelmeztetést intézett az ország arab vezetőihez s kijelentette, hogy Nagybritannia szükségének látja, hogy haladéktalanul fegyveres erővel lépjen közbe, ha a zavargások elfajulnak és az utakat, hidakat és más berendezéseket veszélyeztetik.

Az United Press bagdadi jelentése szerint, szombaton összeült az iraki képviselőház, a képviselők hosszabb vitában sajnálatukat fejezték ki a franciák eljárása miatt és elhatáro-

Mielőtt

ZONGORAT venne, vagy eladna, forduljon bizalommal szakemberhez.

Jámbor Antal

zongorakészítő-hangoló
Várady Zsigmond utca 31. szám
Telefon 15-05

ták, hogy felkérjük Angliát és az Egyesült Államokat, hogy lépjenek közbe a francia intézkedések ellen. Londoni értesülés szerint nem csak az angolok, hanem az amerikaiak is felszólították a franciákat, hogy Amerika azt kívánja, hogy a letartóztatott kormányt és képviselőket helyezzék vissza jajaikba.

Lisszabon. (MTI) Az angol híroroda algiri tudósítója úgy értesül, hogy a francia felszabadító nemzeti bizottság tagjaival közölték Amerika álláspontját a libanoni kérdésben. Valószínű, hogy Amerika, bár nincsen közvetlenül érdekelve, szeretné, ha rend uralkodna azon a területen.

Az angol híroroda kairói jelentése szerint a közepkeleti brit helytartó vasárnapra virradóra Beirutba érkezett.

Az Exchange Telegraph jelenti Haifából: Beirutban jelentés szerint a libanoni kormány letartóztatott tagjait és az állam elnökét Beiruton kívül a hegyekben levő erődben helyezték el.

noni nép vezetőit tájékoztatta abbéli szándékáról, hogy a francia felszabadítás nemzeti bizottsága nevében tárgyalásokat kezd a függetlenség gyakorlati megvalósítása érdekében.

Lisszabon. (MTI) Kairóból jelenti a brit hírszolgálat: Nahasz pasa, Egyiptom miniszterelnöke szombaton este kijelentette: Nem engedhetem, hogy továbbfolytatódjék libanoni

testvéreink elnyomatása. Nem nyugszom, amíg a libanoni elnököt, miniszterelnököt és a többi minisztert szabadon nem engedik. Az arab országok nevében kívánom, hogy Libanon törvényes kormánya teljes méltósággal és szabadsággal folytathassa munkáját és Libanon függetlenségén munkálkodhassék.

Ankarai diákok franciaellenes tüntetése

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit hírszolgálati iroda jelenti, Djebel szíriai tartomány lakossága tiltakozott a degaulleista hatóságoknál a Libanonban tett intézkedések miatt.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit hírszolgálati iroda Delhiből jelenti, a moszlim liga végrehajtóbizottsága november 13-án határozatot hozott a palesztinai helyzetről. A határozat szerint az indiai mohamedánok kedvezőtlenül fogadják minden olyan igazságtalan intézkedést, amelyet a palesztinai arabok ellen tesznek zsidó és külföldi befolyásra vagy amelyek eltérést jelentenek az araboknak már többször tett ünnepélyes ígéretétől és függetlenségüket nemzeti jogaitak corbitarák.

Ankara. (MTI) Ankara utcáin a diákok a libanoni események miatt franciaellenes tüntetést rendeztek. Néhány helyen letépték a francia zászlót.

Ankara. (MTI) Az angol hírszolgálat bagdadi jelentése szerint az iraki parlament rendkívüli ülésen egyhangú határozattal tiltakozott a francia

nemzeti felszabadító bizottságnál Libanon iránt tanúsított eljárása ellen és követelte a libanoni francia fennhatóság beszüntetését, valamint a kérdésnek a békeértekezleten való rendezését.

„TELJES REND ÉS NYUGALOM VAN LIBANONBAN” — AZ ALGIRI FRANCIA HATÓSÁGOK SZERINT

Madrid. (MTI) A Német TI jelenti: Az északamerikai sajtó a spanyol hírszolgálat jelentése szerint az Egyesült Államok hivatalos közbelépését követeli a libanoni zavargásokkal kapcsolatban.

Lisszabonból jelentik: (MTI) Algiriből származó értesülések szerint a libanoni események következtében bizonyos mozgólódás észlelhető a tuniszi és algiri bennszülöttek körében, akiknek vezérei nem tiltakoznak, hogy követelni fogják az Atlanti tengeri egyezménynek Tuniszra és Algirra vonatkozó teljesítését, Algirj értesülés szerint a tuniszi kommunista párt erős mozgalmat indított de Gaulle megbuktatására. Azt követelik, hogy a francia fel-

BELVÁROSI
Jön! 20-án Jön!
MÜNCHAUSEN

Szines, tarka álom!

Minden eddigi sikert felülmúló filmcsoda! — A torlódás elkezdése végett a jegyelővételt **hétfőn 12-1-ig megkezdjük!**

Kedvezményes jegyek csak 25-étől

szabadító bizottságban a kommunista párt is kapjon képviseletet.

Lisszabonból jelentik: (MTI) Az algéri francia hatóságok nyilatkozatot adtak ki. Megcáfolják, hogy 48 libanoni képviselőt letartóztattak, mert a miniszterelnök által javasolt alkot-

mány mellett szavaztak, hogy zavarások törtek ki, hogy a francia harcokosok és a libanoni tömeg között (szszéütközés volt, hogy a gruz törzsek felláztak és csoportosan öltek meg embereket. A közlemény megállapítja, hogy a legteljesebb nyugalom van Li-

banonban és a főmegbízott rendszabályai következtében keletkezett nézeteltéréseket tufozták. Hozzáteszi illetékes algéri körök reményét, hogy Catrouk megérkezése véget vet a félreértéseknek.

csi és kulturális intézkedéseket javasol és sürget, mert a legtöbb hiba a közeposztálynál tapasztalható.

Egészségvédelmi szempontból tárgyal a családról dr. Bielik Tibor a állításait megkapó adatokkal támasztja alá.

Hivatásrendiség és család viszonya nem eléggé szoros. Állam és Egyház szerepét olvassuk P. dr. Varga László S. J. magasszárnyalású előadásából és a viszony javulásának tényezőiről.

Imre Ilona dr. a nő és a család viszonyát rajzolja meg és a sok probléma mellett felsorolja a baj orvoslásának módját.

A család anyagi jólétével kapcsolatos jogi természetű kérdések és kívánásokat adja elő dr. Szokolay Leó.

Teljes elismerés illeti az államot az adórendszer és családvédelem szempontjából, különösen napjainkban. Ezt részletezi és adatokkal támasztja alá dr. Hoványi Lajos előadása.

A könyv előszavát fenkölt szárnyalású sorokban dr. Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás írta. Bevezetővel dr. Wünscher Frigyes látta el.

Igen értékes a könyv végén a családvédelemmel kapcsolatos törvények és rendeletek jegyzéke. Glacq Ottmár dr-t a Hangya igazgatóját dícsőret illeti érte.

Adatok tömkelege és kemény logika jellemzi a könyvet, amelyből világosan látszik, mit tesz a Katolikus Akció nemzetvédelmi szempontból is!

Minden intelligens embernek komoly szüksége van e könyvre, de haszonnal olvassa a falvak népe is.

Szittyá.

A Sajtókamara közleménye a Film Színház Irodalom és a szinigazgatók ügyéről

Az Országos Magyar Sajtókamara 1943. november 12-én tartott igazgatóválaletmányi ülésén a Kamarához történt bejelentések és a sajtóban megjelent közlemények alapján foglalkozott azzal a határozattal, amelyet a magánszínházak igazgatói 1943. október 30-án a Film Színház Irodalom című hetilap ellen hoztak, s amelyhez az Országos Magyar Mozképipari Egyesület és a Magyar Mozképipüzemengedélyesek Országos Egyesülete is csatlakozott.

Tekintetnélkül a magánszínházak igazgatói által inkriminált közlemények tartalmára, az Országos Magyar Sajtókamara, mint a magyar sajtó egyedül illetékes érdekképviseleti szerve, szükségesnek tartja kifejezésre juttatni azt az elvi álláspontját, hogy sajtóorgánumok kal, illetőleg szerkesztőkkel szemben felmerült ellentétek, vagy viták esetében a sajtó szabad működésének bármely tényező által való korlátozását helyteleníti, s így a folyamatban lévő ügy fórumának csak a magyar királyi bíróságot, vagy az Országos Magyar Sajtókamara fegyelmi bíróságát ismerheti el.

Tekintettel arra, hogy a Film Színház Irodalom szerkesztőjének, Egyed Zoltán sajtókamarai tagnak a magánszínházak igazgatói részére inkriminált cikkei a Sajtókamara által képviselt újságírói etikai szempontokból méltóan kifogásolhatóknak látszanak, az Országos Magyar Sajtókamara igazgatóválaletmánya Egyed Zoltán kamarai tag ellen a fegyelmi eljárás megelőző felügyeleti vizsgálat folytatását elrendelte. (MOT.)

Hirdessen a Magyar Lapokban

Berlin: Giraud menesztésével elhárult az utolsó akadály francia Északafrika bolsevizálásának útjából

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenté: A német Diplomatiche Korrespondenz messzemenő jelentőségű eseménynek mondja Giraud tábornok elmozdítását a francia szakadármozgalom algéri bizottságának elnökségéről.

— Giraud tábornokkal — írja a lap — eltűnik az utolsó képviselő is Észak-Afrikából ama francia tábornokok és politikusok csoportjából, akik 1942. november 9-én a partaszálló amerikaiak mellé szegődtek, hogy az Egyesült Államok segítségével a brit imperializmus ellen megvédhessék a tengerentúli francia birodalmat. Ennek a folyamatnak rendkívül jelentősége a nagyhatalmakra vezethető vissza, amelyek a két francia tábornok mögött állanak. A tábornokok vetélkedése most De Gaulle győzelmével végződött. Az angolok, akik a vichyi kormánnyal és bizalmi férfaival az oráni és dakari események óta gyakorlatilag hadiállapotban voltak és Da Gaullet Vichy elleni harcában feltétel nélkül támogatták, már előre nem jó szemmel nézték, hogy Amerika tárgyal Darlannal. Míg Eisenhower az angolok nagyon ügyesen tovább tolták Szióliába, hogy déli-olaszországi tevékenységével lefoglalják, Giraud tábornokot pedig az amerikai politikának utolsó képviselőjét Észak-Afrikában megfosztották minden tisztségétől, kivéve a jelentéktelen katonai rangot.

A diplomáciai tudósító hangoztatja azután, hogy De Gaulle most annak a szovjetpolitikának a hirdetője, amely Vicsinszkynek a földközi tengeri bizottságba való lépésével és Bogomolovnak a francia szakadár algéri bizottság mellett való elismerésével nemcsak a Földközi tengeren, hanem a francia anyaországban is reméli, hogy megváltja a lábát. Politikai szemszóghól Giraud elmozdítása egyértelmű először azzal, hogy Anglia kiszorította az északamerikai befolyást francia Észak-Afrikából és másokszor azzal, hogy kiküszöbölték az utolsó akadályt, amely francia Észak-Afrika bolsevizálásának még útjában áll. Az északamerikai politika, Roosevelt és Eisenhower politikája döntő vereséget szenvedett, amelyből Nagybritannia és a Szovjet húzza a hasznát.

Ankara: Erős szovjet tevékenységre támaszkodnak a libanoni események

Ankarából jelentik: (MTI) Az Interinf jelenté: A török főváros politikai köréi fokozódó érdeklődéssel fordulnak a Törökország környékén előforduló bizonyos jelenségek felé. Különös figyelemmel kísérik Giraud menesztését és De Gaulle megsegítését és támogatását mind Anglia, mind a Szovjetunió részéről. Ankarai politikai vélemény szerint ez az első látható tevékenysége a szovjettagságnak a szövetségesek földközvetlen bizottságában, amely orduimentál hat. Ezeket szemfértésben keletkeztek most a zavarga-

sok Libanonban — hangsúlyozzák Ankarában — amelyek török értesülések szerint, bár a francia szakadár bizottságtól indultak ki, azonban régebbi idő óta Szióliában és különösen Libanonban tapasztalható erős szovjet tevékenységre is támaszkodnak. Összefügg ezzel — állapítják meg Ankarában — a szovjet iráni tevékenysége, amely ott Angliával szemben fölénybe került. Ami azt a helyzetet illeti, amely Törökországot földrajzi helyzeténél fogva természetesen érdekli, azok az angol tanácsok, amelyek Törökországot a Szovjettel való megértés útjára akarják terelni, csak aggodalmat és szorongó érzést keltenek. Ezzel szemben Ankarában az az általános vélemény, hogy a török diplomácia Kairóban ismét ellenállt a szövetségesek nyomásztó kérésének Törökország háborubalépését illetően.

Moszkva elhatározása a lengyel területre vonatkozóan

Istanbulból jelentik: (MTI) A Német TI jelenté: Saradzoglu miniszterelnök elnökletével szombaton minisztertanács volt, maely több óra hosszat tartott. Ankarai értesülés szerint ottani illetékes körök megcáfolják azt a külföldi rádiók által terjesztett hírt, hogy Törökország londoni nagykövete hazautazik Törökországba.

Lisszabonból jelentik: (MTI) Az angol hírszolgálat jelentése szerint Szalazar szombaton Németország lisszaboni követét, később Portugália bukaresti követét fogadta.

Zürichből jelentik: (MTI) A Svájci Távirati Iroda jelenté: A Newyork Times közli Mexikóhól, hogy a szovjet nagykövet mexikói államférfiak, katonai és gazdasági vezetői előtt beszédet

mondott. Többek között ezt mondotta: — A szovjetkormány elhatározta, hogy birtokába veszi a lengyel területnek azt a részét, amelyet az 1939 szeptemberi szovjet-német megegyezés alapján neki ígérte.

Lisszabonból jelentik: (MTI) Mint londoni kerülvél jelentik, Badoglio hivatalnok-kormányt alakított, amelybe ő maga a miniszterelnök i tarcát vállalta, a többi tárca vezetését pedig államtitkárokra és szakemberekre bízta. Erre az alkalmi intézkedésre azért volt szükség, mert a fasisztaellenes politikai pártok képviselői, a köztársasági érzelmű Sforzával az élükön visszatapasztották, hogy belépjenek a kormányba.

KÖNYV ÉS KULTURA

A család jólétéért

Pár hónappal ezelőtt hagyta el a sajtót egy könyv, amely a családot etikai, morális, jogi és szociálpolitikai szempontból ismerteti.

A Katolikus Akció múltévi munkatervé családvédelem-nemzetmentés volt. Ennek jegyében a családvédelem szociális és gazdasági megalapozásáról 1942 végén ankétét tartott, amelyen dr. Buday Gyula, dr. Kovács Alajos, dr. Tóth József, dr. Czettler Ernő, dr. Kovrig Béla, dr. Zibolen Endre, dr. Bielik Tibor, P. dr. Varga László S. J. dr. Imre Ilona, dr. Szokolai Leó és dr. Hoványi Lajos igen értékes előadásai hangzóttak el. Ezeket az előadásokat sajtó alá rendezte dr. Wünscher Frigyes a Hangya országos elnöke, egyetemi magántanár, a Katolikus Akció világi alelnöke.

Megrázóan szól dr. Buday Gyula a hevezető előadáson. „Fel kell nyitnunk magyar testvéreink szemét. Meg kell kongatnunk a vészharangot”. Egykés és egysemes előregedő nemzetünket a szapora szomszédok egy évszázad múlva agyonnyomják! Felsorolja, mit tesz a családvédelemért az állam, milyen erőfeszítést mutat az egyház nemzetünk felviráztása érdekében.

Dr. Kovács Alajos a tragikus szaporátlan protestánsokkal hasonlítja össze a katolikus házasságok termékenységet. Valamivel vizasztalóbbak a ka-

tolikusok adatai, de a nemzeti lét követelése nálunk is — sajnos — majdnem süket fülekre találnak. Okot és okozatokat sorakoztat fel.

Dr. Tóth József a családvédelem érdekében a munkaalkalom biztosítását követeli. Ez a kívánság általános elvi követelményeként jelentkezik az állammal és társadalommal szemben. Itt szól a munkanélküli segély fontosságáról is.

Nem kisebb horderőjü a falusi lakosság családvédelme sem. Ennek keretében értekezik dr. Czettler Jenő a kisgazdák, törpebirtokosok, szellérek, kubbikusok és falusi iparosok eorskérdéséről. Az Östermelő Csoportok és Szövetkezetek munkájának egységességét és ezakszerűségét sürgeti. Rámutat a FAKS és ONCSA üdvös akcióira, a biztosítások intézményes rendezésének fontosságára.

A család óriási kulturpolitikai intézmény. Ennek jegyében kell a munkás családvédelmét néznünk és végezünk. Munkaadó és munkás kapcsolatát és viszonyát, a biztosítás és lakásrendezés kérdését tárgyalja a nagy szociális tudós: dr. Kovrig Béla. Előadása során élénk és igazán életrevaló közbeszólásokat olvashatunk.

Dr. Zibolen Endre a középosztály családvédelmének kérdésével foglalkozik. Gazdasági és szociális, jogi, erköl-

Megszálltak a németek Fiumétől délre három szigetet

Széles arcvonalon megkezdték várt nagy támadásukat a bolsevisták a Dnyeper nagy kanyarulatában — Lezárult az olaszországi háború egyik szakasza

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A német haditengerészet hétfő november 13-án a reggeli órákban német csapatokat szállítottak partra a Fiumétől délre fekvő Veglia, Cherso és Lussino szigeten. A szigeteket rövid ellenállás után megszállták. Több menekülő motorost és vitorlást elfogtak.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A Dnyeper nagy kanyarulatában a bolsevikiek vasárnap széles vonalon megkezdték várt nagy támadásukat a németek ellen Zaporozszenál és Krivojrogtól északra és északnyugatra. Ebbe a támadásba mintegy harminc lövészadosztályt és sok kiégszített páncélos köteléket vetettek be. Elkeseredett küzdelmekre kerül sor, melyben a szovjet néhány helyi betört sulyos veszteségekkel vásárolt meg. A harcok a késő esti órákban még folytak.

Zsitomirban és a várostól északra heves harcok dúlnak

Berlin. (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Krim-félszigeten a szovjet csapatok a Kerestől északra levő hidfőkből perekopi állásaink ellen több meghiusult előretörést intéztek. A Dnyeper arcvonalon Cherszontól délkeletre, Kremencsugtól északnyugatra és Cerkaszi mindkét oldalán visszavertük az ellenséges támadásokat és ellentámadással összehúzóztuk a kisebb helyi betöréseket. A Kievtől nyugatra levő harci térben tovább folyik az elkeseredett küzdelem. A várostól délnyugatra csapataink oldalbatámadták a Zsitomir felé előretörő ellenséget és érzékeny veszteséget okoztak soraikban. Zsitomirban és a várostól északra heves harcok folynak. Míg Gomeltől délnyugatra és Szmolenszktól északnyugatra sulyos kitaró harcokban visszavertük vagy felfogtuk az ellenség újabb erős áttörő támadásait, Gomeltől északra ellentámadásaink kiinduló állásaikba vetették vissza az átmenetileg betört ellenséget. Nyevelj vidékéről élénk, a többi arcvonalszakaszról pedig csak csekély harcitévkenységet jelentenek. A Zettler százados vezetése alatt álló 667-ik rohamlövészosztály, amely 1942 augusztusa óta a keleti arcvonalon Szmolenszktól nyugatra harcol, immár az ezredik páncélosította ki.

Délolaszországban tovább folynak a harcok. A harcok sulypontja a cas-

sinoi hegyszoroson átvezető út két oldalán van. Venafrotól délre egy szombaton elfoglalt magaslat ismét elveszett. Venafrotól nyugatra meghiúsultak az erős amerikai támadások.

A Balkán északnyugati részén a Fiumétől északkeletre levő vidéken több heti harc után bekerítettek és megsemmisítettek több kommunista bandacsoportot. A kommunista bandák a harcokban 3600 halottat és 4500 foglyot veszítettek. Csapataink ezenkívül 45 löveget, 522 géppuskát és gránátvetőt, valamint 5655 lőfegyvert zsákmányoltak és harminc ellátási raktárt foglaltak le.

Lerosz szigetén partraszállott csapataink az erősebb ellenséges ellenállással szemben elfoglalták a sziget északi részét, a déli részen még folyik a harc.

Az erős vadászelhárítás következtében teljesen meghiusult az a támadási kísérlet, melyet erős északamerikai bombázókötélék intéztek a birodalom északnyugati területe ellen. Szórványos bombatámadások néhány helyen jelentéktelen károkat okoztak. A támadásokban résztvevő légvédelmi erők 27 ellenséges repülőgépet semmisítettek meg. A megszállott nyugati területek fölött még további öt ellenséges gépet lőttek le. A vasárnapra virradó éjszaka néhány brit repülőgép bombákat dobott le a birodalom nyugati és északi területén.

Lövészárokharccá fejlődött a délolaszországi mozgóháború

Genfből jelentik: (MTI) A Német Távirati Irodából jelentik: Az olaszországi háború egyik szakasza lezárult — írja a Daily Mail katonai munkatársa. Ezt a felfogást úgy okolja meg, hogy a gyorsabb katonai mozgulatok szakasza Olaszországban megszűnt, a németek megvetették lábukat az olasz oszma legszűkebb helyén olyan vonalon, amely csupa hegyekből és folyókból áll. A mozgó hadvezetés lövészárkharccá fejlődött. Felveti azt a kérdést, hogy vajon az olasz hadjárat eddig a szövetségesekkel szemben kielégítő volt-e. Bizonyos, hogy a ez-citári és olaszországi hadjáratához fűzött remények nem váltak valóra. — Meg lehet állapítani, hogy a szövetségesek haditerve tulságosan elhanyagolt, merev és nem eléggé leleményes. Olaszország legfontosabb részei még mindig német kézen vannak, ugyanak-

kor a jugoszláv partizánok erőfeszítéseit az ellenség semmivé teszi. Az angol és amerikai főparancsnokság végrehajtotta azt a hadműveletet, amely nyilvánvaló volt, azonban soha nem tett olyat, amire a németek nem lettek volna előkészülve. A németek — fejezi be cikkét a Daily Mail — ismét megelégték az angolokat és amerikaiakat rögtönzésükkel és fellépésük nagy biztonságával.

Ellenséges gépek bombákat dobtak Bulgáriára

Szófiából jelentik: (MTI) Vasárnap este ezt a hivatalos jelentést adták ki: November 14-én ellenséges repülőgépek több hullámban Bulgária fölé szálltak. Délújban bombákat dobtak le, amely alkalommal néhány ember, köztük asszonyok és gyermekek életüket vesz-

tették. Néhány ház a külvárosokban összeomlott.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A Kiklad szigetcsoporthoz tartozó Naxos szigettől keletre az angol tengeralattjárók elleni harc során tűz-

Lezajlott a negyedik bougainvillei csata

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Irodából jelentik: Mint a császári főhadiszállás vasárnap közölte, november 13-án, a hajnali szürkületben megtörtént a negyedik bougainvillei csata. Japán tengerezeti repülőgépek ezen a napon Bougainville szigettől délre újabb nagy amerikai hajóegységet fedeztek fel és nagyszerű támadást intéztek ellenük. Néhány perc alatt elsüllyesztettek egy cirkálót, majd egy másik cirkálót és egy rombolót. Egy csatahajó és egy középnagyvágú repülőgéphordozó sulyosan megrongálódott. Két japán repülőgép nem tért vissza támaszpontjára.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Irodából jelentik: Richardson altábornagy, az amerikai szárazföldi erők főparancsnoka a Hawaii szigeteken és a

Házat, bútortól, szőlőt
e adni, venni
akar, keresse tel
PRÁGER ügynökséget
Teleki-utca 38.szám.

harc folyt le a tengeralattjárók és a német haditengerészet biztosító járművei között. Az egyik angol tengeralattjáró, amelyet több találat ért, még idejében alá tudott merülni, a másik azonban Naxos közelében nem bírt víz alá merülni és így nem tudta elkerülni megsemmisítését.

Csendesóceán középső vidékén, a brit hírszolgálat szerint kijelentette, hogy azt hiszi, négy hónapon belül újabb japán támadás fogja érni Pearl Harbourt.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Irodából jelentik: A közepkei harctéren a japán csapatok, amelyek Hupei-tartomány egyik szakaszán a 79. csungkingi hadsereg ellen tisztogató hadműveletet hajtottak végre, november 12-én megsemmisítették a 194. csungkingi hadosztályt.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Irodából jelentik: Bose, a szabadindiai ideiglenes kormány elnöke tokiói beszédében kijelentette, hogy már megtették a forradalmi előkészületeket Indián fogyerkes kézzel való felszabadítása érdekében.

A Kormányzó jelenlétében avatták fel a „vitéz nagybányai Horthy István” hajóslaktanyát

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Magyar Királyi Folyam és Tengerhajózási Rt. újpesti hajótelepén vasárnap avatták fel a vitéz nagybányai Horthy Istvánról elnevezett hajóslaktanyát és ezzel egyidejűen leplezték le a laktanya előtt a hősi halált halt kormányzóhelyettes szobrát. Az ünnepség az egész magyar hajózás bensőséges ünnepe volt és az esemény jelentőségének fontosságát vitéz nagybányai Horthy Miklós és a kormányzóhelyettes főméltóságú hitvesének jelenléte is kidomborította.

A Főméltóságú úr már a Margitszigeten csónakba szállott és onnan vizen tette meg az utat. A Főméltóságú urat és kíséretét vívő motorcsónak fel 11 órakor érkezett az ünnepség színhelyére. Horthy Miklós kormányzót az érkezéskor Komarniczky Gyula, a MFTR alelnök vezérigazgatója, valamint Zindely Ferenc kereskedelemügyi miniszter fogadta és kísérte a díszemlényre. A MFTR hajószekere az érkezés alatt a Himnusz játszott. Azután Komarniczky Gyula mondotta el ünnepi beszédét. Miután az elhunyt kormányzóhelyettes eszelvő életének és életáldozatának életélméltatta, engedélyt kért a Kormányzó úr főméltóságától a szobor leleplezésére. Mialatt a szoborról lehullott a lepel, a MFTR hajóműhely munkásdalárdája a magyar hiszek-egyvet énekelte. Ezután a Főméltóságú úr, valamint a kormányzóhelyettes özvegye megtekintette az új hajózási laktanyát. Ezután a Kormányzó úr kíséretével motorcsónakba száll-

lott és szemlét tartott a felvonult és fellobozózott hajóegységek felett.

A Kenderes motoros vontatóhajón kiszállott és hosszú ideig a legkisebb részletekig terjedő figyelemmel szemlélte meg az egységet, közben pedig a felsorakozott legénységgel is elbeszélgetett és érdeklődött munkájuk iránt. Utját folytatva elvonult a Hunor, Széchenyi, Árpád és Zagya vontatógőzök és két uszály előtt. A szemléut végeztével a Zsófia termeszöszön tiszorait szolgálták fel amelynek során a Főméltóságú úr rendkívül szívélyes és hosszú ideig tartó beszélgetés közben időzött a megjelenetek társaságában.

HATHÓNAPI FOGHAZRA BÜNTET-TEK EGY BEJÁRÓNÓT, AKIT GYLL-KOSSÁGERT ELŐZŐLEG TIZÉVRE ÍTELTEK

Nagyvárad, nov. 15. Hétfőn délelőtt tárgyalta a törvényszék Ginter Gyuláé, Lukács Katalin lopás büntetével vádolt bejárónó ügyét, akit 1919-ben egy pék meggyilkolásáért 10 évi egyházbüntetésre ítélték és a büntetés nagyrészét ki is töltötte.

Ginterné Kertész Ernő nagyváradi lakosnál mint bejárónó volt alkalmazva, de itt a bizalommal visszaélt és különböző ruhaneműeket, szőnyeget és cipőket lopott.

A vádlottat az ujonnan kinevezett nőfogházörök vezették elő a tárgyalásra, majd a bíróság Ginternét beismerő vallomása után 6 hónapi börtönbüntetésre ítélt. Az ítélet jogerős.

Törvényhatósági bizottsági tagok látogatása a Tej-központban

Nagyvárad. Vasárnap délelőtt 11 órára meghívta az OMTK nagyváradai fiókja a város közigazgatási bizottság tagjait, hogy üzem közben tekintsék meg a vállalatot. A Vadász-utca 2. szám alatt elhelyezett tejellátó központ korszerűen berendezett üzemét mintegy 40 tagból álló csoport látogatta meg, akik valamennyien elismeréssel adóztak a 15 ezer liter tej befogadására és feldolgozására alkalmas üzem modern felszereléséről és higiénikus berendezéséről.

Az üzemet Panyigai Lajos igazgató mutatta be a látogatóknak, elmagyarázva a tejfeldolgozó gépek pasztörizáló munkáját, a vaj és egyéb tejtermékeket előállító gépek, fagyasztók működését.

A város részéről Klemens Rezső gazdasági tanácsnok mondott rövid beszédet a polgármester nevében megemlítve, hogy a kormány 250 ezer pengő, a város pedig 50 ezer pengő összeggel támogatja ezt a nagyfontosságú intézményt, amely részére a sarkadi uradalom szállítja a legtöbb tejet. Végül megköszönte Panyigai igazgató tájékoztatását.

A látogatókat az üzem igazgatója megkínálhatta az üzemben előállított tejtermékekkel.

Farkasvadászatra készülnek Kabaláspatakon

Kabaláspatakról jelentik: Tegnapelőtt reggel 8 órakor Kabaláspatak község határában a sertés- és birkanyáját legeltető pásztorok megdöbbenve vették észre, hogy két kóbor farkas a karámból kiengedett jószágokra támad, majd két birkát szétmancsognak és falatozni kezdik.

Krisán Róbert földbírtokos juhásza a kutyákkal el akarta kergetni a támadókat, de a farkasok felvették a harcot, majd a környéken legelősertéscsordából egy nagy süldőt magukkal ragadtak. A juhász és kondás hangos ordítása egyáltalán nem zavarta az ordasokat és nem mutatnak semmi félelmet a kutyák támadásán sem, ellenben kényelmes tempóban, jólakottan visszavonultak az erdőben lévő szakadékok felé.

A károsult földbírtokos a legközelebb rendezendő vadászatot reméli a farkasok eljöttét, amelyek minden valószínűség szerint megismétlik a támadást.

Csütörtökön szabadegyetemi előadás

Előadó dr. Balogh Béla debreceni egyetemi tanár

A Szabadegyetem I. félévi előadásorozatában november hó 18-án d. u. 5 órai kezdettel a városháza dísztermében dr. Balogh Béla, a debreceni Tisza István Tudományegyetem professzora tart előadást. Előadásának témája *A magyarországi biológiai*, melyet vetítettképekkel illusztrál. Előadásának vázlatát lapunk holnapi száma közli. A Szabadegyetem vezetősége kéri a felsőbb osztályú tanuló ifjúságot, hogy a karzaton foglaljon helyet.

Egyesületbe tömörítik a Nagyváradon letelepedett művészeket

A nagyváradai Szépművészeti Társulat vasárnap délelőtt 11 órakor az Ujságró Otthonban választmányi ülést tartott. Résztvettek: Maczalik Alfréd elnök, Mottl R. Pál titkár, Kőszeghy József, Palesik Sándor, Elkán Károly, Mikes Ödön, Balogh István, Tibor Ernő, Szabó József, Máté József választmányi tagok.

Az ülés tárgya a közgyűlés előkészítése, a Nagyváradon letelepedett művészeknek az egyesületbe való tömörítése, továbbá a szervezési munka és a taggyűjtés kérdése volt.

Az ülésen az a felfogás alakult ki, hogy a város vezetőit, Hlatky Endre főispánt, Soós István polgármestert, továbbá Dalló Gyula kultúratanácsost fel kell kérni az egyesület munkájában való részvételre.

Leszögezték annak szükségességét, hogy a Nagyváradon élő művészeket, te-

kintet nélkül arra, hogy van-e más kenyérkereseti foglalkozásuk is, fel kell hívni az egyesületbe művésztagnak való belépésre. Elhatározták, hogy széleskörű tevékenységet fognak kifejteni minél több pártoló tag szerzésére, mert a társulat célkitűzéseit megvalósítani a társadalom anyagi és erkölcsi hozzájárulása nélkül alig volna lehetséges.

Szóba került a kiállítási helyiség kérdése is. A Széchenyi-téri kioszk erre csak nagyobb átalakítások után lenne némileg alkalmas, viszont a képzőművészeti élet megfelelő kiállítási helyiséget nem nélkülözhet. Megbeszéltek a választmányi ülésen a nagyváradai képzőművészek egy kollektív kiállításának ügyét is. Erre a kiállításra rövidesen sor kerülne, még pedig úgy, hogy a benyújtott műveket bizottság vizsgálná felül.

Vajakat kapnak a terhes anyák és az 5 éven aluli gyermekek

Értesítem a város közönségét, hogy az 5 éven aluli gyermekek, valamint a terhesanyákat a november havihoz hasonlóan vajjuttatásban óhajtom részesíteni. A kiosztást a Közélelmezési Hivatal által kibocsájtott fehér és piros színű jegyek, valamint a terhesanyák részére kiszolgáltatott zöld tejjegyek alapján eszközöltem. A kiosztást a következőképpen szabályozom:

Folyó hó 17-én, szerdán délelőtt a Vitéz- és Damjanich u. sarkán, valamint a Mátyás király ut 106. sz. alatti elosztóban.

Folyó hó 18-án, csütörtökön a Horthy Miklós út, valamint a gr. Tisza István út 51. sz. alatti elosztóban.

Folyó hó 19-én, pénteken az Árpád-

vezér úton levő Lázár pék árudájában, valamint a Szeptember 6. u. 51. szám alatti elosztóban.

Folyó hó 20-án, szombaton a Mátyás király út 5. szám alatt, valamint a Kessely u. 4. sz. alatti levő elosztóban vehetnek át jegyenként 10 dkgr. vaját 1.02 pengős árban.

A vajelosztás a tejjelosztással egyidőben, tehát a délelőtti órákban lesz lebonyolítva.

A folyó évi december havi vajelosztás sorrendjét december hónapban a helyi lapokban fogom az érdekeltekkel közölni.

Nagyvárad, 1943. november 15-én.
Dr. Gyapay László s. k.
h. polgármester.

Ki kell tölteni a cukorigénylőlapot

Nagyvárad thj. város polgármestere 6247—1943. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

A m. kir. Közélelmezési Miniszter ur 411.480—1943. számú körrendeletével elrendelte, hogy mindazon személyek, akik a Közélelmezési Hivataltól 1943. október hó 1-től december 31-ig szóló cukorigénylőlapot kaptak, kötelesek cukorigény-bejelentőlapot kitölteni. Aki ezen cukorigény-bejelentőlap kitöltését és beadását elmulasztja, az az 1944. évre cukorigénylőlapot nem igényelhet.

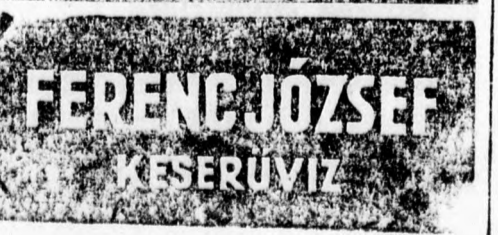
A cukor igénybejelentőlapokat a cukorárúsításra kijelölt kiskereskedők fogják szétosztani és beszédni a következő sorrendben:

Minden kereskedő köteles nyugta ellenében a Közélelmezési Hivataltól legkésőbb folyó hó 16-ig cukor igénybejelentőlapot kiváltani. A cukor igénybejelentőlap kiadása díjtalan, tehát azért pénzt kérni nem lehet. A kereskedő a kiváltott cukor igénybejelentőlapokat folyó hó 14—23. közötti időben érvényes cukorigénylőlap bevételeknél köteles a lakosoknak kiadni még pedig annyit ahány cukorigénylőlapot a hűten nála beváltak. Az igénylő köteles az igénybejelentőlapokat pontosan kitölteni, a cukorárúsítással megbízott

kereskedő a folyó hó 23—31-ig érvényes cukorigénylőlapot csak akkor szolgálhat ki, ha az igénylő a kitöltött cukor igénybejelentőlapot nála leadja. Az így kitöltve leadott cukor igénybejelentőlapokat a kereskedő köteles a Közélelmezési Hivatalnak beszolgáltatni.

Minden kereskedő annyi igénybejelentő lappal köteles elszámolni december hó 2-ig, ahány folyó hó 23—31-ig szóló érvényes cukorigénylőlap bevételeket a kitöltött igénybejelentőlapok átvételi elismervényét a Közélelmezési Hivatal kitöltve, december hó elején kiadja a kereskedőknek és a december 7-től 14-ig érvényes cukorigénylőlapok kiváltása alkalmával a felek az átvételi elismervényt azon kereskedőknél kaphatják meg, ahol folyó hó 23-tól 31-ig érvényes cukorigénylőlapot beváltak.

Nagyvárad, 1943. november 12.
Dr. Gyapay s. k. h. polgármester.

Nagyvárad Alliance Française

A magyarországi Alliance Française (Francia Baráti Egyesülés) megalakította nagyváradai tanulmányi központját. Amint már értesültek róla az olvasók, az Alliance Française a belügyminiszter által jóváhagyott egyesület, amelynek működési területe az egész ország. Célja a francia nyelv tanítása, a francia kultúra és irodalom megismerése. A váradai francia kör működéséről minden felvilágosítást megkapnak olvasóink hirdeteink útján. Azt, amit itt el szeretnénk mondani: nagy örömmel, hogy a régi magyar és francia kulturális kapcsolatokat a városban is mélyíthetjük, hogy tovább építhetünk évszázados hagyományok alapjain. Mert a magyarországi francia kulturának multja, évszázados multja van. Amikor a napokban Hlatky Endre főispán úrral a francia körről beszélünk, eszünkbe jutott a magyar nép története, mely tragikus és dicsőséges egyszerre. Eszünkbe jutott a sok kiontott magyar vér, amelyet nyugat védelmében áldozott ez a nép. A francia gondolkodás és nyelv iránti szeretetnek mély gyökerei vannak a magyarságban, amely keletről hozta álmát és poéziát, de nyugati marad kultúrája által. A magyarság mindig merít a nyugati kultúra forrásából, kialakítja sajátosan magyar lelkiségét és teljesíti Európának e fontos pontján történelmi hivatását.

Amikor e kulturmissziómat megkezdtem, kedves nagyváradiak, nem találok jobb szót, mint azt, amit Maurice Barres mondott egy alexandriai francia gimnázium növendékeinek: „Hozom önöknek Franciaország barátságát.” Hozom nyelvünket és mindazt, ami abban érzés és világség és cserébe csak jóindulatukat és barátságukat kérem.

Henri Baus,
a nagyváradai A. F. titkára.

November 16-án megkezdődik a hó második felére esedékes zsirjegyek beváltása

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a november hó II. felére esedékes zsirjegyszelvények beváltása f. hó 16-án a város egész területén kezdődik.

A zsirjegyekre ez alkalommal 20 dkgr. margarint szolgáltatnak ki a hatóságilag megállapított legmagasabb áron, vagyis 5 pengő 60 fillér kilogrammonkénti áron.

November hó 16-án november I. felére szóló, vagy korábbi zsirjegyek be nem válthatók, miután ezeket a Közélelmezési Hivatal sem fogadja el elszámolásra a hűsítőparosoktól.

Az ácsorgás és tolongás felesleges, mert mindenki adagja biztosítva van.

Nagyvárad, 1943. november 15.
Dr. Gyapay László s. k.
h. polgármester.

Szolgáltatás gyógyszerárak:

IV. CSOPORT:
Gránátalma gyógyszerár, Rákóczi-u. 27 (Irgalmasrend) 15-25.
HUNGARIA gyógyszerár, Mussolin-tér 8. (Szabó Aczél I.) 15-28.
MINERVA gyógyszerár, Szent László tér 5. (Gálosi F.)
ORANGYAL gyógyszerár, Gróf Teleki Pál-u. 44. (Révész J.)

A gyógyszerárak éjjeli szolgálatát szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Megnyílt a kolozsvári egyetem. A Magyar Tudósító jelenti: Szinyey Mersé Jenő közoktatásügyi miniszternek a diákküldöttség előtt elmondott beszéde után a román kormánynak három dél-erdélyi középiskola bezárása miatt az egyetemi diákság bizalommal és nyugalommal néz a kormány eljárása felé. Ez a körülmény lehetővé tette, hogy a kolozsvári egyetem ismét kinyissa kapuit. Duza László egyetemi rektor intézkedésére a mai napon Kolozsváron megkezdődött a rendes egyetemi oktatás.

PARRAGI GYÖRGY MEGVÁLT A MAI NAP-TÓL. Parragi György, az ismert publicista, aki annakidején díszadást a Magyar Nemzet-től és követte Hegedűs Gyula főszerkesztőt a Mai Nap-hoz, visszaszerződött a Magyar Nemzet-hez, amelynek főmunkatársa lett. A Mai Nap-nál helyét Supka Géza tölti be, mint a lap külpolitikai rovatának vezetője.

200 éve város Szabadka. Szabadkáról jelentik: (MTI) Szabadka város fennállásának kétezéves évfordulója alkalmából a város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy felajánlja a várost Jézus és a Boldogságos Szűz Szívének. A felajánlási ünnepséget vasárnap délelőtt tartották meg díszközgyűlés keretében.

ELJEGYZÉS. Altnöder Csillát eljegyezte dr. Kovács Gábor. (Mindem külön értesítés helyett.)

BUTOROKBÓL ma is nagy választék ARTA butorüzlet, Pannonia épület, Bethlen István utca 2.

ÁRPÁDHÁZI SZENT ERZSÉBET TRIDIUM lesz az olasz- Szentlélek plébániatemplomban. A mai kor égető, feszülő problémája a szociális kérdés. Szent Erzsébet szociális szent. Magyar föld gyermeke. A szociális tevékenység apostola. Nem világmegváltó elmélettel, hanem útmutatóan önzetlen, tevékeny munkával, önfeláldozó szeretettel segítette megoldáshoz saját körében korá hasonlóan nélkülözhetetlen. Tiszteletére f. hó 16. 17 és 18-án, kedden, szerdán és csütörtökön este fél 7-kor átutasság lesz szentbeszéddel.

BOMBA ROBBANT A RIGAI DOMTÉREN. Rigából jelentik (MTI) A NTL jelenti: Jóval a rigai lakosságnak a bolsevizmus ellen rendezett tiltakozó gyűlése előtt a Dóm-tér egyik háza mellett a szónoki emelvény közvetlen közelében bomba robbant fel, amelyet a merénylők egy papírhulladék gyűjtő kosárba helyeztek el. A robbanásnak öt ember esett áldozatul. Lett polgári személyek, akik véletlenül a robbanás színhelyének közelében tartózkodtak. Az áldozatok közül hárman azonnal meghaltak, két további munkásember megsebesült.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a "MAGYAR LAPOK" at.

Vasuti szerencsétlenség Törökországban. Ankarából jelentik: (MTI) Az angol hírszolgálat jelentése szerint a Madrasba igyekvő expresszvonat 100 mérföldnyire Sandanurtól, vasárnap reggel szerencsétlenül járt. Harminc utas életét veszítette, azánál több megsebesült. A mozdony és az első öt kocsis kisiklott.

PÁLYAZAT A RÉVI KÖRJEJZŐI ÁLLÁSRA. A Budapesti Közlöny november 11-iki számában a belügyminiszter pályázatot hirdet a révi körjegyzői állásra. Határidő a hirdetés megjelenésétől számított 15 nap.

Kétszáz embert megöltek a kommunisták Spaltóban. Spaltóból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A legutóbbi megállapítások szerint Spaltóban a kommunisták kétszáz embert öltak meg. A spaltói tartományban a kommunisták áldozatainak számát több mint 450-re becsülik.

KIK PÁLYÁZHATNAK ÜTMESTERI ISKOLÁBA VALÓ FELVÉTELRE? A hivatalos lap november 11-iki száma pályázatot hirdet az ütimesteri iskolába való felvételre. A hallgatók száma 80. A tanfolyam 1944. február 1-én kezdődik és november 30-án végződik. Az iskola látogatása díjmentes.

Légi-riadó Zágrábban. Zágrábból jelentik: (MTI) Szombaton 11 óra 7 perckor a horvát főváros vészkiáltójai légi-riadót jeleztek. A riadó kerek félórán át tartott. Ellenséges gép a város felett nem mutatkozott.

A HANGYA tagjait értesítjük, hogy a Szövetkezetének fája érkezett; azok, akik a tűzifa ellenőrző jegyeiket a Hangyánál beadták és akik október-november hónapjában járandóságukat még nem kapták meg, azok sürgősen jelentkezzenek a Hangya irodájában. Szilágyi Dezső utca 3. sz. alatt, vagy a Nagyvárad Népzenészetéi Hitelintézetnél, Nagy Sándor utca 5. szám.

Herczeg Ferenc Zalaegerszeg díszpolgára. Zalaegerszegről jelentik: (MTI) Zalaegerszeg megyei város díszközgyűlést tartott, amelyen egyhangú lelkesedéssel és közfelkiáltással a város díszpolgárává választotta Herczeg Ferencet.

MELLEBE LÖTTE MAGÁT EGY FUGYVÁSÁRHELYI FIATALEMBER. Nagyvárad, nov. 15. Szombaton délből a Kolozsvári utca 128. számú házban öngyilkosságot követett el Bondár Károly 22 éves fugyvasárhelyi fiatalember. Bondár revolvérrel mellhellette magát a golyó a szíve alatt furódott tüdejébe. Eseményét csak hétfőn nyerte vissza, de kihallgatni még nem lehetett.

AZ ERDÉLYI PÁRT RÉTI KÖRZETÉNEK KULTURÜNNEPELYE. Az Erdélyi Párt réti körzetének kulturszakosztálya az Iskolánkülső Népnevelés keretében november 21-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Sal Ferenc utcai Magyar Ház nagytermében „Kuruc Estét” tart. Az estély keretében közreműködnek Nyesténé, Szili Éva kereskedelmi iskolai tanárnő, dr. Bárdos József főgimnáziumi tanár előadásokkal, az építő munkások dalkara. Nagy Lujza énekszámokkal. Ujvárosy Imre szavallattal és Kovács-Bíró vonósnyegése, zeneoszámmal. Az ünnepség teljes műsorát rövidesen ismertetni fogjuk. Belépő díj nincs.

Az idei évad legnagyobb budapesti filmsikere! A legmélyebb és leggyönyörűbb filmélmény!

SZIAMI MACSKA

Főszerepben Szelezky, Hajmássy, Bilicsi, Pethes és Erdélyi Mici
 Műsoron kívül:
Sí és napfény
 Bemutató kedden az APOLLO-ban
 Hétfőn utoljára: **Szerelm a vérpadon!**

BELVÁROSI

Gül Baba

Minden idők legszebb magyar filmje!
 Szelezky, Jávor, Maklár és még 1000 szereplő

A CASINO-ban

A tőkéletes férfi

Főszereplői: Jávor Pál, Simor Erzsi

Az Actio Catolica 116 sz filmkritikája

„ÉJJELEI ZENE”. Léha levegőjű, de erkölcsileg nem bántó magyar vigjáték.

„GRÓF MONTE CRISTÓ”. Nagy szenvedélyektől feszülő dráma, az igazságszolgáltatás csupán emberi motívumaival.

„KEREK FERKÓ”. Nemzetnevelő szándékokkal aláfestett magyar film.

„ZENÉLŐ MALOM”. Erkölcsileg közömbös, zenés magyar vigjáték.

AZ ERDÉLYI PÁRT RÉTI KÖRZETÉNEK VÁLASZTMÁNYI ÉRTEKEZLETE. Az Erdélyi Párt réti körzete, november 17-én, szerdán este egy negyed 8 órakor tartja szokásos választmányi értekezletét az Európa étterem (Horthy M. ut) külön helyiségében. Az értekezleten dr. Szabó Lajos körzeti elnök „Képviselőink munkája az új állami költségvetés összeállításánál” címen tart előadást. Dr. Erdélyi Gábor, körzeti ügyész, a vadházaságok megszüntetése ügyében kiküldött bizottság javaslatát ismerteti. Bíró László, a Kulturszakosztályi elnök, a november 21-én, vasárnap délután tartandó ünnepségről teszi meg jelentését. Lovassy Menszár Jenőné és dr. Fülöp Kálmán a Párt körzetéhez beérkezett elhelyezési és segélykérő kérések bevizsgálásának eredményét ismertetik. Tekintettel a tárgysorozat fontosságára, az elnökség ez úton is kéri a választmány összes tagjait, az ifjúsági vezetőköt is, hogy az értekezleten teljes számmal jelenjenek meg.

Tíz kommunista tüst kivégeztek Zágrábban. Zágrábból jelentik: (MTI) Hivatalosan jelentik, hogy Zimonyban november 6-án este fél 10 órakor három ismeretlen egyén az utcán öt revolverlövessel megölte Wolff Márton usztasafőhadnagyot, aki a helyszínen meghalt. A tettesek elmenekültek. A vizsgálat nem tudta a tetteseket feltalálni és ezért a törvény értelmében pénteken este a tett színhelyén a rendőrség által kijelölt tíz kommunistát kivégeztek.

EGYMILLIÓ FRANK AZ UTCÁN. Párizsból jelentik (MTI): A NTL jelenti: A párizsi nagykereskedelmi gyalogjáróján szombaton egy hölgy ösekkötözött csomagocskát talált, amelyet magához vett. Midőn felnyitotta, francia bankjegycsomagok estek ki belőle. Amikor a bankjegyeket a rendőrségen beszolgáltatta, kiderült, hogy azok összege meghaladja az egymilliót.

Érdekes színházyitás volt tegnap Debrecenben. Beleznai Unger István, az ősi multu Csokonai színház igazgatója színházamat testvérintézményeként Irodalmi Kamaraszínházat alapított, amely a Déri-muzeum empirestilusu gyönyörű előadótermében talált otthon. A Kamaraszínház programja szerint azokat a színpadi műveket viszi az igényes közönség elé, melyek előszörban gondolati szépségükkel hatnak s így a sorozatos előadásokkal dolgozó anyaszínház műsorán csak korlátozottban kaphatnának teret. A megnyitó előadáson Ibsen drámai epillőguása: Ha mi holtak felébredünk került színre, Ungor István rendezésében, aki egyben Rübeket is alakítja. Rajta kívül Moóry Lucy, Havadi Nagy Hóna, Badóczy István és Hortobágyi Artur voltak az előadás szereplői. A Kamaraszínház működése iránt, amely a vidék egyetlen ilyen intézménye, tehát uttörő jelentőségű próbálkozás, igen élénk érdeklődés nyilvánul meg.

REPÜLŐSZERENCSETLENSÉG ALDOZATA LETT HALYFAX ALTENGERNAGY. Genfből jelentik (MTI) A NTL jelenti: Mint Londonból jelentik, a Daily Telegraph szerint Halifax angol altengernagy Északafrikában november 6-án egy repülőszerencsétlenség során életét veszítette. Halifax a háború kitörésekor a brit hazai hajóhad romboló flottillájának parancsnoka volt és mint ilyen különösen a hajókaravánok védelméért volt felelős.

Páctolja a kezesziény ipact!

A vácas egykeleti népmozgalmi

SZÜLETÉSEK:

Dr. Kőszeghy Winkler György, a Nemzeti Bank főnökhelyettes fia György, Szőke Lajos napszámos fia Kálmán, Ivánov Péter bulgár kertész fia Tivadar, Kiss Károly felső-részkészítő leánya Márta, Nagy József szobafestő segéd fia József, Szőnyi Kálmán bádógos és vízvezeték szerelő leánya Mária, Tóth Lajos gyári munkás leánya Mária, Murányi Géza szolgabíró fia Csaba, Urszu Gábor földm. napszámos leánya Mária, dr. Csomor Béla postai tanácsos leánya Ilona, Tem Lajos egészségőr leánya Zsófia, dr. Böttger Elemér körorvos fia Antal, Bondor Ferenc járásbírósi altiszt leánya Klára, Répás Sándor lakatossegéd leánya Julianna, Povázasai Sámuel fésűs segéd leánya Ilona, Szigeti Ede István motorszereelő leánya Mária, Szigeti János városi I. o. adótitzt leánya Ildikó, Katz Izidor piaci árus fia Mór, Hönig Izák hitközségi alkalmazott fia György, dr. Tóth Henrik furnikerkereskedő leánya Andrea, Varga Lajos cipészsegéd leánya Ildikó, Fodor Béla ref. lelkész fia Béla, Somi Sándor órá- és ékszerész leánya Zsuzsanna, Gutti Ferenc pénzügyőri felügyelő fia Ferenc.

HÁZASSÁGOK:

Boka József kf. napszámos és Varga Teréz, Kelemen József napszámos MÁV vonatkísérő és Bauch Mária, Száva József szabósegéd és Guj Erzsébet, Rigmányi Sándor MÁV órábérés fékező és Czvikker Julianna, Széles Gábor asztalosmester és Ungvári Erzsébet, Kopui Péter péksegéd és Juhász Ilona, Szatmári János bőrkészítő segéd és Szabó Gizella, Krasznay György városi tüzoltó segédfelügyelő és Giliud Anna, Rubinstein Pál kereskedelmi alkalmazott és Gutfried Gizella, Steinberger László magántisztviselő és Klein Kató, Gencsi Gyula hárkocsis és Orbán Eszter, Zsák Sándor bőrkészítő és Ocsay Magdolna, Gerson Ernő magántisztviselő és Hollós Ágnes, Tóth János kerékgyártó és Jakab Mária, Bara György szobafestő segéd és Altmann Mária, Földvári Nagy Imre lakatos mester és Varga Polyák Franciska, Grim Gyula lakatosmester és Murányi Mária, Vékony Lajos hentessegéd és Molnár Julianna.

HALÁLOZÁSOK:

Kovács Antalné Szabó Erzsébet 33 éves, Erdélyi József 18 éves, Molnár József 79 éves, Erdélyi Imréné, Kázmér Piroška 65 éves, özv. Grünhut Jakabné, Weisz Regina 56 éves, Nagy Aurél 17 éves, Rátonyi Gyula 16 éves, özv. Nagy Józsefné, Papp Julianna 63 éves, Katona Sándor 33 éves, Lunkán Györgyné, szül. Floruca Anna 40 éves, özv. Konrád Gézané, szül. Konrád Róza 70 éves, Filipcsák András 70 éves, Szilágyi József 46 éves, özv. Szabó Jánosné, Borsi Mária 81 éves, Bogdán Ferencné, Pulgroschek Erzsébet 31 éves, Sike Anna 2 éves, Sildán László 5 hónapos, Pápai Ferenc 6 hónapos, Bachmann Lujza 17 éves, Fábán Sándor 42 éves, Faragó Mihály 60 éves, Vincze Albert 87 éves, Kiss Eszter 48 éves, Szekeres Imre 30 éves, Berke Gyuláné, Sebestyén Margit 31 éves, Kovács Imre 34 éves, Erő Józsefné, Csánádi Erzsébet 37

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

„Artatlan vagyok“ hétfőn este

Artatlan vagyok című kacagtató vígjáték-ujdonság hétfőn este ismét színpadra kerül Jurik Julesi felléptével. Figyelem: csak felnőtteknek!

Tábornokné. a legnagyobb operett-siker, kedden este háromnegyed 7 órakor kerül színpadra Antal Erzsé, Kemény Gizi, Hamvay Lucy, Göndör Klári, Szabó Ernő, Lendvai Lajos, Gulácsy Albert és Halasi Gyulával a főszerepekben.

A két kapitány, Erdélyi Mihály nagysikerű légiós operettje szerdán este kerül színpadra, a bemutató előadás pompás együjtésével. Lányi Emil, Göndör Klári, Antal Erzsé, Czéh Gitta, Szabó Ernő, Gulácsy Albert, Halasi Gyula, Barsi Béla, Kiss István és Bartos Józseffel a főszerepekben. Az első felvonás steppszóló táncot Molnár Tivadar táncolja.

Fekete Péter, az idei színi-évvad kimagasló sikerű operett-ujdonságát csütörtökön este háromnegyed 7 órakor mutatja be a színház, bemutató hértelben. Hetek óta szorgalmasan készül a színház a Vígsház legnagyobb sikerű ujdonságának elő-

készületein, melyet gyönyörű kiállításban hoz színpadra. Főszereplők: Göndör Klári, Kemény Gizi, Szögi Arany, Szabó Ernő, Lendvai Lajos, Halasi Gyula, Barsi Béla és Kiss István. Rendező: Szabó Ernő. Táncokat: Molnár Tivadar és Berta András tanították. A diszetteket Kovall István festette. A *Fekete Péter* csütörtökön este bemutatás hértelben, pénteken este A-hértelben, a többi napokon hértelben kerül színpadra.

HETI MŰSOR:

Hétfőn este háromnegyed 7 órakor: *Artatlan vagyok.*
Kedden este háromnegyed 7 órakor: *Tábornokné.*
Szerdán este háromnegyed 7 órakor: *A két kapitány.*
Csütörtökön este háromnegyed 7 órakor: *Fekete Péter,* — bemutató hértel 9.
Pénteken este háromnegyed 7 órakor: *Fekete Péter,* — A-hértel 9.
Szombaton este háromnegyed 7 órakor: *Fekete Péter.*
Vasárnap délután és este: *Fekete Péter.*

SPORT

Megérdemeitlen győzött a NAC Szegeden

Nagyvárad—SzVSE 2:1 (0:1)

Szeged, 8.000 néző. Játékvezető: K. Nagy Pál.

A nagy mérkőzésre nyolcezer főnyi közönség volt kíváncsi, ami nézőcsúcscsúszámot jelent Szeged sporttörténetében. Szegedi támadással indult a játék és csak a hatodik percben sikerült a NAC-nak először átjutni a szegediek térfelére. Kiegyensúlyozott játék folyt ezután. A 12-ik percben Koppányt 16-os vonalánál szabálytalanul szerelték. A szabadrugást Bundik rugta. A jól ívelt labdát Koppány a háló balsarkába vágta. (0:1.) A nagyváradi támadások a gól után állandósulnak, de közben a helyi csapat is vezet néhány alkalommal veszélyes támadást ellenfele kapuja ellen, gólt azonban egyik csapatnak sem sikerült elérnie.

Szünet után NAC támadással kezdődik a játék. A helyi csapatot úgy szólván saját térfelére szorította be és az egész mezőnyt a NAC uralta. Gólt azonban csak a 11-ik percben sikerült a NAC-nak elérnie. Szegedi ívelt labdáját a szegedi kapus csak alig érinthette és a földre jutó labdát Bodola közelről a hálóba rugta. (1:1.) A NAC főlény a gól után még határozottabbá válik de két érvénytelen gólon kívül egyelőre nem tudott egyebet eredményezni. A váradiak a 24-ik percben érik el a győztes gólt. Kovács II átjártotta magát a szegedi védőkön, labdája Tóth III-hoz került, aki góllal fejezte be a táma-

dást. (2:1.) A helyi csapat elkecseregetten küzdött a kiegyenlítésért, de támadásai rendre megtörttek a nagyváradi védelemmel. A mérkőzésből kiemelkedett Bodola nagyszerű játéka.

Elektromos—Szolnoki MÁV 6:3 (3:2).

Kispest—DVSC 5:1 (4:0).

Gamma—Ujvidék 5:0 (2:0).

KAC—Vasas 1:1 (1:1).

SalBTC—BSzKRT 1:0 (1:0).

Csepel—DiMÁVAG 2:1 (1:1).

Ujpest—Ferencváros 2:1 (0:0).

Fenti eredmények alapján a táblázat így fest:

1. Nagyvárad	10	9	—	1	26:12	18
2. Kispest	10	7	—	3	33:22	14
3. Kolozsvar	10	6	2	2	22:17	14
4. Gamma	10	4	4	2	20:15	12
5. SalBTC	10	5	1	4	20:17	11
6. SzVSE	10	4	3	2	19:18	11
7. Vasas	10	3	4	3	19:18	10
8. Ferencváros	9	4	1	4	22:13	9
9. Csepel	9	4	1	4	22:18	9
10. Ujpest	10	4	1	5	27:21	9
11. DVSC	10	2	4	4	19:21	8
12. BSzKRT	10	2	3	5	22:27	7
13. Ujvidék	10	2	3	5	13:22	7
14. DiMÁVAG	10	3	1	6	14:24	7
15. Elektromos	10	3	1	6	21:34	7
16. Szolnok	10	2	1	7	13:23	5

Gyenge játékaival elvesztette az őszi bajnokságot a MAV

A MAV csapata tovább folytatta lehetetlen csapatkodó játékát. Így bármilyen fölényt is harcolt ki, nem tudott eredményes lenni, mert a legnagyobb helyzeteket is kihagyta. Sálfalvi játékvezető sippelére így állt fel a hazai csapat: Kőrödi, Szilágyi, Balk, Nagy, Páz-

Nagyvárad város legújabb térképe

nagy fali 2 P, kisebb színes 1 80 P kapható

a **AGYAR LAPOK** kiadóhivatalában

mándi, Székely, Lisztes, Jenei, Liszka, Takácsi, Csiki.

Védelmi hibából a Józserence szerzi meg a vezetést a 10. percben és a MÁV csak a II. féldő 35. percben tud egyenliteni Balk révén. Így az egyik pontot elvesztette és az őszi bajnokságot is fel kellett adni.

NMK-Törekvés—Nagykárolyi AC
6:0 (2:0)

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Télikabátot ruhát legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-ter 1. 910
Jókarban levő bőrkabát középtermetre eladó. Arpad vezér-u. 10. 9
Kis szénkályhát megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 75
Háromnegyedes sötétkék férfi télikabát, jókarban, eladó. Damjanich-u. 37. ajtó 7.
Antik kredencet vagy szekrényt megvételre keresek. Gömbös-utca 23. 83
37-es cipőre teljesen jó állapotban levő sárcipő eladó. Cim a kiadóban. 82
Kombinátszoba, konyha, rekamier eladó. Verő asztalos Kapucinus-u. 11.
Káposztás hordó, szekrény, ládák eladók. Vörösmarty-u. 37. 80

Hülönfélé

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 318
Gépelést saját gépemmel vállalom. Cim a kiadóban. 929
Zippzárjavítás felelősséggel, Jakab műszerésznél, Kossuth-utca 5. 64
Kötők, horgolok, alakítók, javítók, gyermekmackók, szvettert, pullover, kesztyűt, turbánt, sálát, Bontott szvettert, harisnyát ujjá átkötök. Bodiné kézimunkaüzlete, Kossuth-u. 18. 79

Állást nyee

LAPKIHORDÓKAT azonnal belépőre felvételre. Jelentkezni a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Asztalos segéd, tanuló fizetéssel vagy kosszttal felvétetnek. Dankó Pista-utca 4. Száraz. 78

Jó fizetéssel önállóan főző mindeneet keresek azonnalra. Cseuzné, Váradi malom, Kocsány János-u. 21.

Állást keces

Négy gimnáziumot végzett 17 éves fiatalember, azonnal irodába elhelyezkedne, falura is. Cim: Horváth László, Nagyvárad, Marconi-utca 13. 63

Irodai gyakorlattal IV. középiskolát végzett komoly urileány állást keres. Cimeket a kiadóba kér.

Oktatás

Latin és egyéb tantárgyak sikeres oktatását vállalom, Szaniszló-u. 6. 84

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.T.

A szerkesztésért felel. Kiadassért felel.
Dr. Paál Árpád Dr. Virág Jeromos
főszerkesztő Szent László-nyomda R.T.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dózsa-utca 5. szám